ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารกรณีศึกษาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งหนึ่ง ในเขตอำเภอพรรณานิคม จังหวัดสกลนคร

Creative Leaderships' Administrators: A Case Study of Local Administrative Organization at Phanna Nikhom, Sakon Nakhon Province

อาจารย์นันทกาญจ์ เกิดมาลัย*
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. จิตติ กิตติเลิศไพศาล**
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ มิ่งสกุล โฮมวงศ์***
ดร.โสภัช วรวิวัฒน์****
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทพ การุณย์ลัญจกร*****
อาจารย์ศักดาเดช กุลากุล******
อาจารย์ชัยณรงค์ พูลเกษม*******
อาจารย์วัชระ อักขระ********

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ระดับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารกรณีศึกษาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งหนึ่งในเขตอำเภอพรรณานิคม จังหวัดสกลนคร 2) เปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารกรณีศึกษาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งหนึ่งในเขตอำเภอพรรณานิคม จังหวัดสกลนคร ตามคุณลักษณะส่วนบุคคล กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ประชาชนและบุคลากร จำนวน 380 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ และมีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.89 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และการทดสอบค่า (t–test) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One way ANOVA) ผลการศึกษาพบว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์กรณีศึกษาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งหนึ่งในเขตอำเภอพรรณานิคม จังหวัดสกลนครมีระดับการแสดงออกภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.12) โดยมีระดับวิสัยทัศน์อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.71) ระดับความยืดหยุ่นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.22) ระดับการมีจินตนาการอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.12) ขณะที่ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหาร เมื่อจำแนกตามเพศ อายุ และรายได้ โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน อย่างไรก็ตามภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหาร เมื่อจำแนกตามการศึกษา โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ขณะที่เมื่อเปรียบเทียบเป็นรายด้านมีเพียงด้านวิสัยทัศน์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ : ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์

*อาจารย์ประจำ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
**กรรมการหลักสูตรการบริหารการพัฒนา คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
***กรรมการหลักสูตรการจัดการค้าปลีก คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
****กรรมการหลักสูตรการบริหารการพัฒนา คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
*****อาจารย์ประจำ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
******กรรมการหลักสูตรการจัดการค้าปลีก คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
*******กรรมการหลักสูตรเศรษฐศาสตร์ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
********อาจารย์ประจำ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ABSTRACT

The objectives of this research were to 1) study the level of creative leadership in local administrative organization at Phanna Nikhom, Sakon Nakhon province and 2) compare the creative leadership of executives in local administrative organization at Phanna Nikhom, Sakon Nakhon province. The target group was people and staff altogether 380 people. The questionnaire with 5 rating scale was employed and its validity was 0.89. The statistical analysis used percentage, mean, t-test and One-way ANOVA. This study found that the creative leadership in the local administrative organization at Phanna Nikhom, Sakon Nakhon province was in high level ($\overline{X}$ = 412). The level of vision was in high level ($\overline{X}$ =4.71) and the level of flexibility was in high level ($\overline{X}$ =4.22) as well as the level of creative was in high level ($\overline{X}$ =4.12). According to the general information, it was not different in terms of gender, age and income. While considering the level of education, it was significantly different, .05 level; additionally, it was significantly different in terms of vison while comparing each aspect, .05 level.

Keywords : Creative leadership

ภูมิหลัง

การบริหารเป็นกระบวนการดำเนินงานที่ผู้บริหารต้องวางแผนและประสานงานส่วนงานต่างๆ ในองค์กร เพื่อให้องค์กรบรรลุจุดมุ่งหมายที่วางไว้ โดยหน้าที่สำคัญทางการบริหารของผู้บริหารได้แก่ การวางแผน การจัดองค์กร การนำและการควบคุม ดังนั้นผู้บริหารจึงเป็นบุคคลสำคัญที่ต้องผสมผสานศาสตร์และศิลป์ให้ลงตัวเพื่อให้เกิดความก้าวหน้าในการดำเนินงานในองค์กร (วิโรจน์ สารรัตนะ, 2553) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นรูปแบบของการปกครองที่มีการกระจายอำนาจ (Decentralization) ไปสู่หน่วยงานต่างๆ ซึ่งทำให้องค์กรเกิดความคล่องตัวในการทำงาน ส่งผลให้ประชาชนในพื้นที่ได้มีส่วนร่วมในการปกครองตนเอง อีกทั้งยังสามารถตรวจสอบการทำงานของฝ่ายบริหารที่ประชาชนเลือกตั้งเข้ามาทำหน้าที่แทน ซึ่งเป็นบันไดสำคัญของการปกครองระบอบประชาธิปไตย รวมทั้งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2545 มาตรา 3/1 ได้กำหนดหลักการบริหารราชการแผ่นดินว่าต้องเป็นไปเพื่อประโยชน์สุขแก่ประชาชน โดยใช้วิธีการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี ส่งผลให้มีการจัดตั้งกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นขึ้น โดยมีหน้าที่สำคัญในการส่งเสริมสนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการบริหารจัดการที่ดีตามหลักธรรมมาภิบาลสร้างความเข้มแข็งให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีการบริหารจัดการที่ดีเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น และบูรณาการแก้ไขปัญหาและพัฒนาท้องถิ่นให้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ การบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ครอบคลุมทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยเฉพาะในเรื่องที่เกี่ยวกับการให้บริการประชาชนทั้งในแง่คุณภาพและปริมาณ ไม่ว่าจะเป็นในด้านกระบวนการ ขั้นตอนในการให้บริการ เจ้าหน้าที่ให้บริการ และสิ่งอำนวยความสะดวก ซึ่งสิ่งเหล่านี้มีผลกระทบต่อการให้บริการ ซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ดำเนินงานด้านการบริการหลักๆ ที่เกี่ยวกับประชาชนโดยตรง เช่น การบริการจัดการศึกษา งานกฎหมาย งานสวัสดิการและสังคม งานจัดเก็บรายได้ งานการเงินและบัญชี งานบริหารทั่วไป งานพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน งานขออนุญาตต่างๆ งานส่งเสริมการเกษตร อินเตอร์เน็ตตำบล งานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย และงานอื่นๆ ขยายลงไปสู่ประชาชนที่อยู่ในพื้นที่ให้ใกล้ชิด และดึงประชาชนให้เข้ามามีส่วนร่วมให้มากที่สุด ฉะนั้นผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจำเป็นต้องมีศักยภาพในการบริหารการเปลี่ยนแปลง การสร้างแรงจูงในการสร้างบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมในการทำงาน ตลอดจนการแสดงพฤติกรรมเป็นผู้นำในการบริหารที่มีวิสัยทัศน์

กว้างไกลที่จะบริหารองค์กรของตนให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามเป้าหมาย นั่นสะท้อนถึง ผู้บริหารต้องปรับเปลี่ยนพฤติกรรมผู้นำ หรือแสดงพฤติกรรมในการบริหารด้วยการจูงใจให้บุคลากรภายใน และภายนอกซึ่งหมายรวมถึงองค์กรต่างๆ ตลอดจนความร่วมมือของภาคประชาชนในท้องถิ่นนั้นให้ทำงานร่วมกันอย่างมีความสุข ขณะเดียวกันผู้บริหารยังต้องแสดงพฤติกรรมการเป็นผู้นำให้เหมาะสมและเป็นที่ยอมรับแก่ผู้ร่วมงาน การประพฤติตนเป็นตัวอย่างที่ดีแก่เพื่อนร่วมงาน และผู้ใต้บังคับบัญชา รวมทั้งประชาชนในเขตการปกครองของตน ตลอดจนมีความเป็นธรรมในการบริหารงาน อันจะส่งผลต่อขวัญและกำลังใจของบุคลากร ทำให้เกิดการทุ่มเทการทำงาน ผู้บริหารต้องสร้างความผูกพันรักใคร่ให้แก่บุคลากรในองค์กร และความศรัทธาในตัวผู้นำพร้อมที่จะร่วมมือกันทำงานให้หน่วยงานหรือองค์กรของตนประสบผลสำเร็จ การแสดงพฤติกรรมผู้บริหารหรือผู้นำด้านใดด้านหนึ่ง ย่อมมีผลกระทบต่อการบริหารงานในหน่วยงานนั้นๆ ดังนั้นผู้นำ (leader) จึงเป็นผู้กำหนดทิศทางการดำเนินการตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายของหน่วยงานหรือองค์กรของตน นอกจากนี้ผู้นำยุคใหม่จำต้องปรับตัวและแนวคิดให้เข้ากับสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงต่างๆ อย่างเหมาะสม เพื่อให้เกิดศักยภาพต่อองค์กร รวมทั้งพัฒนาความสามารถของสมาชิกในองค์กรและชุมชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์อันเป็นคุณลักษณะที่สำคัญในยุคปัจจุบันและอนาคตของทุกๆ องค์กร จากความเปลี่ยนแปลงทางสภาพสังคม เศรษฐกิจแลสิ่งแวดล้อม ซึ่งการนำพาองค์กรไปสู่ความสำเร็จได้นั้นอาจต้องมีการแก้ไขปัญหาที่อาจส่งผลกระทบหรืออาจเป็นการมองหาโอกาสที่พัฒนาองค์กร ดังนั้นภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์เป็นองค์ประกอบสำคัญที่จะผลักดันให้องค์กรเป็นไปตามเป้าหมายที่วางไว้ (จักรกฤษณ์ โพดาพล, 2556, หน้า 2) ดังนั้นคณะผู้วิจัยมีความสนใจศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารกรณีศึกษาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งหนึ่งในเขตอำเภอพรรณานิคม จังหวัดสกลนคร เพื่อนำผลการวิจัยที่เป็นแนวทางในการพัฒนาและยกระดับคุณภาพขององค์กร และใช้เป็นข้อมูลประกอบการวางแผนพัฒนาให้การบริหารองค์กรประสบความสำเร็จ มีประสิทธิภาพ เกิดประโยชน์อันสูงสุดต่อองค์กรและชุมชน

คำถามการวิจัย

1. ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารกรณีศึกษาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งหนึ่งในเขตอำเภอพรรณานิคม จังหวัดสกลนครอยู่ในระดับใด

2. ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารกรณีศึกษาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งหนึ่งในเขตอำเภอพรรณานิคม จังหวัดสกลนครแตกต่างกันตามคุณลักษณะส่วนบุคคลหรือไม่

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารกรณีศึกษาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งหนึ่งในเขตอำเภอพรรณานิคม จังหวัดสกลนคร

2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารกรณีศึกษาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งหนึ่งในเขตอำเภอพรรณานิคม จังหวัดสกลนคร จำแนกตามคุณลักษณะส่วนบุคคล

ภาคีสถาบันบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

กรอบแนวคิดการวิจัย

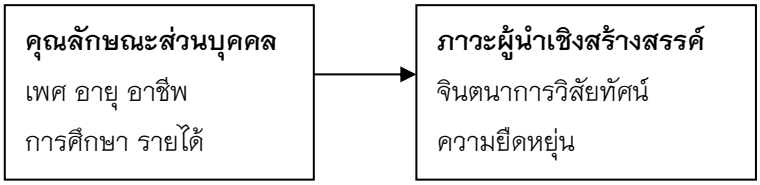

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยเรื่อง “ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารกรณีศึกษาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งหนึ่งในเขตอำเภอพรรณานิคม จังหวัดสกลนคร” ผู้วิจัยได้นำเสนอการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ประชากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งหนึ่งในเขตอำเภอพรรณานิคม จังหวัดสกลนครจำนวน 7,515 คน และคณะผู้วิจัยได้กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้การคำนวณของ ทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane) จำนวน 380 คน ด้วยการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ลักษณะของเครื่องมือ เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารกรณีศึกษาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งหนึ่งในเขตอำเภอพรรณานิคม จังหวัดสกลนคร ซึ่งผู้วิจัยสร้างและพัฒนาขึ้นจากการศึกษาค้นคว้าทฤษฎีและแนวคิดต่างๆ ตลอดจนผลงานเอกสารวิจัยที่เกี่ยวข้องแล้วนำมาประมวลสร้างแบบสอบถาม แบ่งเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 เป็นแบบสอบถามแบบเลือกตอบ (Check list) เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามเพื่อบรรยายคุณลักษณะของประชากรกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เพศ อายุ อาชีพ การศึกษา และรายได้

ส่วนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับระดับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารกรณีศึกษาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งหนึ่งในเขตอำเภอพรรณานิคม จังหวัดสกลนครข้อคำถามเป็นคำถามแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating scale) ตามแบบของลิเคิร์ท (Liker) การให้คะแนนในระดับสุขภาพองค์การ แบ่งเป็น 5 ระดับ ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545, หน้า 100)

5 หมายถึง ระดับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์อยู่ในระดับมากที่สุด
4 หมายถึง ระดับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์อยู่ในระดับมาก
3 หมายถึง ระดับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์อยู่ในระดับปานกลาง
2 หมายถึง ระดับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์อยู่ในระดับน้อย
1 หมายถึง ระดับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ส่วนที่ 3 เป็นคำถามปลายเปิดให้แสดงข้อเสนอแนะภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารกรณีศึกษาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งหนึ่งในเขตอำเภอพรรณานิคม จังหวัดสกลนคร

สาขาวิชาการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

2. การสร้างเครื่องมือ

2.1 สร้างแบบสอบถามโดยการศึกษาจากเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารกรณีศึกษาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งหนึ่งในเขตอำเภอพรรณานิคม จังหวัดสกลนคร โดยประยุกต์แนวคิดของ กิตติ์กาญจน์ ปฏิพันธ์ (2555, หน้า 43-47) กำหนดกรอบการสร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมเนื้อหา โดยกำหนดข้อคำถามให้มีจำนวนมากไว้ก่อน แล้วจึงนำมาตรวจสอบอีกครั้งเพื่อให้ได้ข้อคำถามที่ถูกต้องที่สุด

2.2 นำแบบสอบถามหาค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) และความเชื่อมั่น (Reliability) ด้วยการวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ โดยใช้ค่าสหสัมพันธ์ ระหว่างคะแนน รายข้อ กับคะแนนรวม (Item – Total Correlation) และหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α–Coefficient) ด้วยวิธีครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.89

2.3 นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบ จัดพิมพ์เป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้เก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. เมื่อได้แบบสอบถามคืนมาแล้ว ผู้วิจัยตรวจสอบและคัดเลือกแบบสอบถามฉบับที่สมบูรณ์เท่านั้นไปวิเคราะห์

2. นำแบบสอบถามที่สมบูรณ์โดยการลงรหัส ให้คะแนนตามน้ำหนักคะแนน แต่ละข้อและบันทึกข้อมูลลงในคอมพิวเตอร์ เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป

3. ทำการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้ เกณฑ์การให้คะแนนแบบสอบถามและการแปลความหมายของคะแนนที่กำหนดไว้โดยแบ่งเป็น 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับคุณลักษณะส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ สถิติที่ใช้ คือ ร้อยละ (Percentage) ค่าความถี่ (Frequency) นำเสนอในรูปตารางพร้อมการบรรยายโดยจำแนกตามตัวแปรอิสระที่จะศึกษา

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารกรณีศึกษาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งหนึ่งในเขตอำเภอพรรณานิคม จังหวัดสกลนคร เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) แบ่งเป็น 5 ระดับ โดยเรียงจากมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด ของลิเคอร์ท (Best and Kahn, 1993, p. 247, อ้างถึงใน ไพฑูรย์ พิชัย, 2552, หน้า 88)

การแปลความหมายของคะแนน ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์สำหรับวัดระดับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์โดยเอาค่าเฉลี่ย (Mean) ของคะแนนเป็นตัวชี้วัด โดยเกณฑ์ ดังนี้

4.51 – 5.00 หมายถึง มีภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ในระดับมากที่สุด

3.51 – 4.50 หมายถึง มีภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ในระดับมาก

2.51 – 3.50 หมายถึง มีภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ในระดับปานกลาง

1.51 – 2.50 หมายถึง มีภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ในระดับน้อย

1.00 – 1.50 หมายถึง มีภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ในระดับน้อยที่สุด

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร คณะครุศาสตร์ สาขาวิชาการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์มูลที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ซึ่งมีสถิติดังนี้

1. สถิติพื้นฐาน

1.1 ค่าร้อยละ (Percentage) 1.2 ค่าเฉลี่ย (Mean) 1.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือ

2.1 วิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามรายข้อกับคะแนนรวม (Item – total Correlation) ใช้ในการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation)

2.2 วิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับโดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's – Coeficient)

3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

วิเคราะห์โดยใช้สถิติค่า t–test และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One–Way ANOVA) ด้วยค่า F–test หากพบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ผู้วิจัยทำการตรวจสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธี ทดสอบแบบ Least Significant Difference (LSD)

สรุปผลการวิจัย

ผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมดจำนวน 380 คน มีอายุระหว่าง 40 – 49 ปี จำนวน 100 คน คิดเป็นร้อยละ 26.32 รองลงมามีอายุระหว่าง 50 – 59 ปี จำนวน 78 คน คิดเป็นร้อยละ 20.53 อายุระหว่าง 30 – 39 ปี จำนวน 73 คน คิดเป็นร้อยละ 19.21 และกลุ่มตัวอย่างน้อยที่สุดคือ อายุต่ำกว่า 20 ปี จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 5.26 ตามลำดับ ขณะที่อายุของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 40 – 49 ปี และ 50 – 59 ปี คิดเป็นร้อยละ 26.32 และ 20.53 ตามลำดับ สำหรับอาชีพของผู้ตอบแบบสอบถามมากที่สุดคือ อาชีพเกษตรกรรม อาชีพรับจ้างทั่วไป คิดเป็นร้อยละ 36.05 และร้อยละ 23.42 ตามลำดับ การศึกษาอยู่ในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า คิดเป็นร้อยละ 28.95 และร้อยละ 22.11 โดยมีการศึกษาที่สูงกว่าปริญญาตรีเพียงร้อยละ 2.62 นอกจากนี้รายได้ส่วนใหญ่ระหว่าง ระหว่าง 4,001 – 6,000 บาท และระหว่าง 6,001 – 8,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 27.89 และร้อยละ 25.79 และรายได้น้อยกว่า 2,000 บาทคิดเป็นเพียงร้อยละ 5.26 ตามลำดับ ผลของการศึกษาระดับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารกรณีศึกษาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งหนึ่งในเขตอำเภอพรรณานิคม จังหวัดสกลนครโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ ด้านมีความยืดหยุ่น รองลงมาคือ ด้านมีวิสัยทัศน์ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ด้านการมีจินตนาการ

การเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารกรณีศึกษาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งหนึ่งในเขตอำเภอพรรณานิคม จังหวัดสกลนคร เมื่อจำแนกตามเพศ อายุ และอาชีพ โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน เมื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารกรณีศึกษาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งหนึ่งในเขตอำเภอพรรณานิคม จังหวัดสกลนคร จำแนกตามการศึกษา โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงทดสอบด้วยการความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธี Least Significant Difference (LSD) พบว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารกรณีศึกษาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งหนึ่งในเขตอำเภอพรรณานิคม จังหวัดสกลนคร โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีจำนวน 1 คู่ ได้แก่ การศึกษาระดับปริญญาตรีมีความคิดเห็นต่อ

สาขาวิชาการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารกรณีศึกษาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งหนึ่งในเขตอำเภอพรรณานิคม จังหวัดสกลนครมากกว่า การศึกษาระดับประถมศึกษา ขณะที่เมื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารกรณีศึกษาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งหนึ่งในเขตอำเภอพรรณานิคม จังหวัดสกลนคร จำแนกตามการศึกษา มีเพียงด้านวิสัยทัศน์ด้านเดียวที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ขณะที่เมื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารกรณีศึกษาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งหนึ่งในเขตอำเภอพรรณานิคม จังหวัดสกลนคร ด้านวิสัยทัศน์ จำแนกตามการศึกษา จึงทดสอบด้วยการความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธี Least Significant Difference (LSD) พบว่าภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารกรณีศึกษาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งหนึ่งในเขตอำเภอพรรณานิคม จังหวัดสกลนคร ด้านวิสัยทัศน์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีจำนวน 2 คู่ ได้แก่ การศึกษาระดับปริญญาตรีมีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารกรณีศึกษาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งหนึ่งในเขตอำเภอพรรณานิคม จังหวัดสกลนคร ด้านวิสัยทัศน์ มากกว่า การศึกษาระดับประถมศึกษา และการศึกษาระดับอนุปริญญามีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารกรณีศึกษาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งหนึ่งในเขตอำเภอพรรณานิคม จังหวัดสกลนคร ด้านวิสัยทัศน์ มากกว่า การศึกษาระดับประถมศึกษา

อภิปรายผลการวิจัย

จากภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารกรณีศึกษาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งหนึ่งในเขตอำเภอพรรณานิคม จังหวัดสกลนครผลการวิจัยพบว่า มีค่าเฉลี่ยโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะด้านมีความยืดหยุ่น ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ สามารถคิดดัดแปลงความรู้ เพื่อให้เกิดประโยชน์และครอบคลุมทุกด้าน สอดคล้องกับทัศนะของ Basadur (2004) ที่ได้ให้ทัศนะเกี่ยวกับภาวะผู้นาเชิงสร้างสรรค์นั้นต้องสามารถนำบุคคลอื่นหรือสมาชิกในองค์กรให้สามารถการแก้ปัญหาด้วยแนวทางใหม่ และยืดหยุ่น รวมทั้งสอดคล้องกับ หทัยชนก บุญมาก (2555, บทคัดย่อ) ศึกษาอิทธิพลของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารที่มีต่อบรรยากาศองค์การโรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอสองพี่น้อง สังกัดงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 เนื่องจากผู้นำสามารถคิดรวบรวมเหตุการณ์ หรือแก้ปัญหา สามารถดัดแปลงปรุงแต่งและยืดหยุ่น ผสมผสานความคิดเดิม ให้เกิดเป็นสิ่งแปลกใหม่และมีประโยชน์ มีลักษณะเป็นผู้ที่ใฝ่รู้ มีประสบการณ์สูง มีปฏิภาณไหวพริบ มีความสามารถในการประยุกต์เรื่องราวต่างๆ ให้เกิดสิ่งใหม่ๆ เป็นผู้ที่มีความหยั่งรู้คาดการณ์สิ่งที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคตได้มีความอิสระในการแสดงออก กล้าตัดสินใจในสิ่งใหม่ๆ ที่เป็นประโยชน์ มีความสามารถพิเศษในการจูงใจ โดยเฉพาะในด้าน มีจินตนาการมีวิสัยทัศน์และมีความยืดหยุ่นในการบริหารงาน สอดคล้องกับเดวิสและโธมัส (Davis and Thomas, 1989, pp. 22-23) เน้นความสำคัญของวิสัยทัศน์เพราะเป็นสิ่งสำคัญประการแรกที่ผู้บริหารหรือผู้นำต้องมีและเผยแพร่วิสัยทัศน์ให้สมาชิกทุกคนได้เข้าใจอย่างชัดเจนว่ามีทิศทางเป็นอย่างไรเป็นการกระตุ้นในสมาชิกในองค์กรได้ปฏิบัติตนหรือร่วมมือกันเพื่อให้การพัฒนาองค์กรหรือชุมชนเป็นไปทิศทางที่ได้กำหนดไว้

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ผู้บริหารหรือผู้นำขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรถ่ายทอดวิสัยทัศน์ในการบริหารงานให้กับบุคลากรในองค์กร ตลอดจนประชาชนในเขตปกครองของตนให้ทราบถึงทิศทางการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตลอดจนแนวทางการพัฒนาองค์กรและท้องถิ่นด้วยเครื่องมือสื่อสารหลากหลายช่องทางและหลากหลายรูปแบบ

1.2 ผู้บริหารหรือผู้นำขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรสนับสนุนให้บุคลากรในองค์กรเกิดจินตนาการในการทำงาน ทั้งความคิดใหม่ๆ แนวทางใหม่ๆ และการกระทำสิ่งใหม่ซึ่งเป็นคุณสมบัติสำคัญของผู้นำที่มีความคิดสร้างสรรค์ ขณะเดียวกันควรกระตุ้นให้ประชากรในท้องถิ่นได้มีพื้นที่หรือช่องทางการแสดงออกให้เกิดจินตนาการเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น

1.3 ผู้บริหารควรส่งเสริมสนับสนุนการให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยเฉพาะองค์กรชุมชนต่างๆ เพื่อกระตุ้นให้เกิดภาวะผู้นาเชิงสร้างสรรค์

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัย ครั้งต่อไป

2.1 ควรขยายการศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ไปยังองค์กรอื่นๆ ตลอดจนศึกษาปัจจัยที่ส่งเสริมการสร้างหรือพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์

2.2 ควรศึกษาองค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ด้านอื่นๆ ที่ยังไม่ได้ศึกษาในงานวิจัยครั้งนี้เพิ่มเติม เช่น ปัจจัยแรงจูงใจภายในเช่น การเปิดใจกว้าง และความอิสระ ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม เช่น ความเสี่ยงและความขัดแย้ง และปัจจัยด้านความรู้เชิงลึกเช่น สารสนเทศ การสื่อสาร และความคิดสร้างสรรค์ เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

กิตติ์กาญจน์ ปฏิพันธ์. (2555). *โมเดลสมการโครงสร้างภาวะผู้นาเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษา.* วิทยานิพนธ์ ปริญญาศึกษาศาสตร์ดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

จักรกฤษณ์ โพดาพล. (2556). *ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารเทศบาลตำบลในจังหวัดร้อยเอ็ด.* วิทยานิพนธ์ สาขาวิชาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยวิทยาเขตล้านช้าง.

บุญชม ศรีสะอาด. (2545). *การวิจัยเบื้องต้น.* พิมพ์ครั้งที่ 7. กรงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น

ไพฑูรย์ พิชัย. (2552). *ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 2.* สกลนคร : มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

วิโรจน์ สารรัตนะ. (2553). *แนวคิด ทฤษฎี และประเด็นเพื่อการบริหารทางการศึกษา.* กรุงเทพฯ: หจก. ทิพย์วิสุทธิ์.

หทัยชนก บุญมาก. (2555). อิทธิพลของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารที่มีต่อบรรยากาศองค์กรโรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอสองพี่น้อง สังกัดงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9. ปริญญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา.

Basadur, M. (2004). Leading others to think innovatively together: Creative Leadership. *The Leadership Quarterly,* 15 (1), 103–121.

Best & Kahn. (1993). *Research in Education.* Boston: Allyn and Bacon.

Davis, G. A. and Thomas M. A. (1989). *Effective School and Effective Teachers.* Boston: Allyn and Bancon